Babiš ještě bude rád. Ti neví, co je čeká. Keller nové vládě

13.10.2021 10:53

Jak bude předcházet nová vláda nespokojenosti? „Jestliže se projeví společný efekt zdražování základních potravin, hrozícího nedostatku energie, prudkého nárůstu inflace, kritické bytové nouze a popřípadě další vlny covidu, může být Babiš upřímně rád, že volby dopadly tak, jak dopadly," komentuje známý sociolog, bývalý europoslanec, profesor Jan Keller. Koalice teď budou muset vyložit karty a říct, na čem se kromě nenávisti vůči Babišovi shodnou. Profesor reaguje také na některé nenávistné komentáře vůči hlavě státu.

Eldariel - Czech elves database

Pane profesore, váš komentář, co říkáte výsledkům voleb?

Na rozdíl od různých milionů chvilek, které pořádají demonstrace proti regulérní vládě, já výsledky voleb respektuji. Koalice pěti stran má v Parlamentu většinu křesel, takže dříve nebo později sestaví vládu. Myslím, že by bylo lepší, kdyby to bylo raději dříve, aby lidé mohli posoudit, komu odevzdali moc v zemi. Zatím byla jediným tmelem oněch pěti stran nenávist vůči Babišovi. Bude dobré, když se co nejdříve ukáže, na jakých dalších bodech se zástupci onoho politického kartelu shodnou.

Vítězové voleb neskrývají nadšení, že porazili dezinformační kampaň a zlo v této republice. Konečí sevření „blbé nálady". V ČR se zase bude dobře žít. Alespoň to tak říká Markéta Pekarová Adamová. Jaká je vaše nálada?

Moji náladu ovlivňují úplně jiné věci než to, kdo se na určitou dobu dostane k jaké funkci. Každoročně zkraje podzimu určují moji náladu úplně jiné motivy, jako je směs zlátnoucích listů, vůně dřeva při posledních posezeních u zahradního krbu či chuť čerstvého burčáku. To, co vzrušuje paní Pekarovou Adamovou, mne nechává chladným. „Zlo" je ostatně kategorie metafyzická a nejsem si tak úplně jist, zda paní Pekarová ví, o čem mluví. Pokud by byly politické strany rozděleny na posly dobra a na nositele zla, neměly by smysl volby. Pro blaho společnosti by pak bylo správné, aby ti, kdo ztělesňují dobro, vládli dědičně a nositelé zla byli s konečnou platností izolováni a zlikvidováni. V tom případě by volby byly opravdu zbytečné, anebo dokonce škodlivé. Dávaly by přece jen šanci silám zla. Bylo by zvláštní, pokud by se paní Pekarové, která je určitě přesvědčena, že je ryzí demokratka, takový systém líbil.

Jméno předsedkyně TOP 09 už bývá zmiňováno s postem ministryně zahraničí. Co vy na to?

Post ministra zahraničních věcí byl v posledních letech spojen s tolika podivnými, až odpudivými jmény, že by mne nijak neudivilo, pokud by zrovna paní Pekarová tuto štafetu převzala.

Zbyněk Stanjura má být ministrem financí. Můžeme se dočkat nové Nečasovy vlády ve smyslu, jak se postaví k sociálním transferům? Čili škrtat a nezvyšovat důchody?

Nechtěl bych kritizovat kroky případné vlády ještě dříve, než je učiní. Dost času na to bude, až bude vydáno programové prohlášení vlády. Sám jsem zvědav, co se v něm dočteme. Teď už se nelze vymezovat jenom odporem k Babišovi. Nyní bude třeba vyložit karty a jasně ukázat, čí zájmy bude chtít vláda hájit a na úkor koho to bude dělat. Politika se totiž netýká zla, anebo dobra. Politika se týká konkrétních skupinových zájmů. Pokud není zajištěn vysoký ekonomický růst (což je věc, která nám v dohledné době patrně nehrozí), pak se koláč vytvořeného bohatství rozděluje nerovně a někdo na tom tratí. Jistě se brzy dozvíme, kdo si o kolik polepší a kdo bude na koho kolik doplácet.

Spousta lidí by s Babišem neměla problém, a přesto jsou poraženými voleb. Když se započítají propadlé hlasy, má Spolu a PirSTAN menšinu. Jaký ventil si lidé začnou hledat, až se začne škrtat, bude pokračovat zdražování elektřiny, poroste inflace a přijdou další dopady Green Dealu? Jak to může dopadnout?

Třetina lidí k volbám nepřišla, což je jejich problém. Horší je to s tím milionem lidí, kteří k volbám šli, ale jejich hlasy propadly. Neuspěšných stran se ziskem více než jedno procento bylo, tuším, celkem pět. Babišovo ANO prohrálo o 35 000 hlasů. Pokud by, řekněme, jen jeden z dvaceti voličů neúspěšných stran volil Babiše, ANO by volby vyhrálo. Při neexistenci koaličního partnera by mu to ovšem stejně nebylo nic platné. Ke druhé části vaší otázky. Jestliže se projeví společný efekt zdražování základních potravin, hrozícího nedostatku energie, prudkého nárůstu inflace, kritické bytové nouze a popřípadě další vlny covidu, může být Babiš upřímně rád, že volby dopadly tak, jak dopadly. Zatím mám pocit, že vítězná pětikoalice je natolik zaujata dělením křesel, postů a prebend, že výše zmíněné hrozby příliš nevnímá a jejich možné dopady si nepřipouští.

Může se stát, že demonstrace milionu chvilek budou nahrazené „hladovými bouřemi“? Nebo to lidé spíš vzdají a bude jen přibývat těch, co balancují na hranici bezdomovectví? Jen se o tom nebude moc mluvit a naopak uslyšíme chválu od těch, co na chudších opět vydělají?

Pokud bude vítězství „sil dobra“ doprovázeno vším tím, co zmiňujete, pak to bude poměrně podstatná vada na jejich kráse. Já bych v tom případě očekával růst tlaku veřejnosti na předčasné parlamentní volby. V nich by se už nerozhodovalo podle toho, kdo si jak pořídil vilu v jižní Francii, ale podle toho, kdo lidem zaručí základní prostředky pro přežití. A je dost pravděpodobné, že výsledky by se od těch voleb letošních hodně lišily, pro někoho až nepříjemně hodně. Ale doufejme, že k tomu nedojde. Heslo „čím hůře, tím lépe“ není příliš moudré.

Eldariel - Czech elves database

Když si vzpomenete na demonstrace odborářů… v jaké jsou odbory kondici? Myslíte si, že by byly schopny lidi mobilizovat, anebo už se s nimi vlastně počítat moc nedá?

Z hlediska trhu práce existují tři kategorie lidí. Jednak ti, kteří mají solidní, dobře placenou práci s určitou jistotou a perspektivou. Dále ti, kdo mají práci prekérní, tedy hůře placenou, krajně nejistou, s možností okamžité výpovědi. A konečně ti, kdo nemají práci žádnou a jsou nezaměstnaní. Problém odborů je v tom, že zastupují vlastně jen tu prvou kategorii pracovní síly. Ti, kdo jsou dobře placeni a mají relativně jisté zaměstnání, vyčítají druhé a třetí kategorii, že na ně a kvůli nim musejí platit vysoké daně a pojistné. Ti, kdo mají práci prekérní, vyčítají první kategorii, že je na tom nejlépe, a distancují se od těch, kteří nemají práci žádnou. No a nezaměstnaní říkají, že by rádi platili daně i pojistné, pokud by práci měli. Ten, kdo dokáže rozeštvávat tyto tři skupiny proti sobě, má jistotu, že odbory budou dále slábnout a koláč nově vytvořeného bohatství se bude moci rozdělovat stále více nestejnoměrně.

Jaké reakce očekávat co se týká Zeleného údělu od nové vlády Spolu a PirSTAN? Část ODS je vůči některým opatřením skeptická. Jak budeme schopní reagovat?

Možná jsem málo hledal, ale nikde jsem nenašel propočty toho, jak konkrétně dopadnou jednotlivé cíle Zeleného údělu na různé kategorie obyvatel. Pravděpodobně dopadnou odlišně i na různé země Evropské unie. Bude se to odvíjet od řady faktorů počínaje klimatickými podmínkami a váhou a strukturou průmyslu v dané zemi. Pokud neexistují takové studie, nemohou se politici rozhodovat racionálně. A pokud se budou rozhodovat jen na základě toho, jak se zalíbit Bruselu, může to otřást jejich postavením méně než výše zmiňované šíření bídy a bezdomovectví. A opět je otázka, zda si politici zaměstnaní dělením křesel, tyto souvislosti dostatečně uvědomují.

Už teď hovoří Vít Rakušan v souvislosti s přípravou na předsednictví EU. Co očekávat od našeho předsednictví?

Věřím, že určitě dopadne lépe, než jak dopadlo za vlády Mirka Topolánka. Hůře než tehdy už totiž dopadnout nám může.

Po době hospitalizace prezidenta se šíří ještě víc nenávistných komentářů. Bývalá ministryně pro lidská práva Džamila Stehlíková konstatovala, že už za pár dnů ho Parlament stejně odvolá bez ohledu na to, „kdy proběhne vytažení ze zásuvky“. O čem to svědčí?

Džamila Stehlíková mluvila také o tom, že prezident trpí demencí, protože vypadá stejně jako tisíce lidí, které viděla demencí trpět. Mně se takové řeči z úst lékařky nelíbí. Je to stejné, jako kdyby nějaký veterinář tvrdil, že MUDr. Stehlíková je kráva, protože on viděl tisíce kravek, které vypadaly podobně jako ona. Buďte si jista, že já bych byl první, kdo by vyčetl takovému veterináři hrubou neprofesionalitu.

Eldáriel - Czech elves database